

- 2) Πρέπει το άρθρο 45 ΣΛΕΕ να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι, επίσης σε μια κατάσταση όπως η παρούσα, έχει άμεση εφαρμογή στις σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, οπότε οι ιδιώτες πιστωτές είναι υποχρεωμένοι να δεχθούν τη μερική ή ολική απώλεια των χρηματικών ποσών που τους οφείλονται από πρόσωπα τα οποία έχουν μετοικήσει σε άλλη χώρα;

(¹) Απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Νοεμβρίου 2012, ECLI:EU:C:2012:704.

Αίτηση προδικαστικής απόφασης την οποία υπέβαλε το Korkein oikeus (Φινλανδία) στις 22 Δεκεμβρίου 2017 — Vantaan kaupunki κατά Skanska Industrial Solutions Oy, NCC Industry Oy, Asphaltmix Oy

(Υπόθεση C-724/17)

(2018/C 083/21)

Γλώσσα διαδικασίας: η φινλανδική

Αιτούν δικαστήριο

Korkein oikeus

Διάδικοι στην υπόθεση της κύριας δίκης

Ανααιρεσείων: Vantaan kaupunki

Ανααιρεσίβλητες: Skanska Industrial Solutions Oy, NCC Industry Oy, Asphaltmix Oy

Προδικαστικά ερωτήματα

- 1) Πρέπει το ερώτημα ως προς το ποιος ευθύνεται για την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από συμπεριφορά αντιβαίνουσα στο άρθρο 101 ΣΛΕΕ να απαντηθεί με άμεση εφαρμογή του εν λόγω άρθρου ή βάσει των εθνικών κανόνων;
- 2) Εάν οι υπόχρεοι προς αποζημίωση καθορίζονται άμεσα βάσει του άρθρου 101 ΣΛΕΕ: υπέχουν ευθύνη προς αποζημίωση όσοι εμπίπτουν στον όρο «επιχείρηση» της εν λόγω διατάξεως; Εφαρμόζονται για τον καθορισμό των υπόχρεων προς αποζημίωση οι ίδιες αρχές που εφήρμοσε το Δικαστήριο κατά την εκδίκαση υποθέσεων επιβολής προστίμων, προκειμένου να καθορίσει ποιος υπέχει ευθύνη, και σύμφωνα με τις οποίες η ευθύνη μπορεί να στηρίζεται μεταξύ άλλων στην ιδιότητα του μέλους του ίδιου οικονομικού συνόλου ή στην οικονομική συνέχεια;
- 3) Εάν οι υπόχρεοι προς αποζημίωση καθορίζονται βάσει της εθνικής νομοθεσίας του κράτους μέλους: αντιβαίνει στην απαίτηση περί αποτελεσματικότητας του δικαίου της Ένωσης εθνική ρύθμιση, η οποία προβλέπει ότι εταιρία η οποία, αφού απέκτησε όλες τις μετοχές εταιρίας που μετείχε σε σύμπραξη, κατά παράβαση του άρθρου 101 ΣΛΕΕ, λύει την εν λόγω εταιρία και συνεχίζει τις επιχειρηματικές δραστηριότητές της, δεν ευθύνεται για την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από την περιορίζουσα τον ανταγωνισμό συμπεριφορά της θυγατρικής εταιρίας, μολονότι η καταβολή αποζημιώσεως από τη θυγατρική εταιρία είναι πρακτικά αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερής; Αντιβαίνει στην απαίτηση περί αποτελεσματικότητας ερμηνεία του εσωτερικού δικαίου κράτους μέλους που θέτει ως προϋπόθεση της ευθύνης προς αποζημίωση ο ανωτέρω περιγραφείς εταιρικός μετασχηματισμός να είναι παράνομος ή τεχνητός με σκοπό την καταστρατήγηση της υποχρέωσης προς αποζημίωση λόγω παραβάσεων του δικαίου ανταγωνισμού ή άλλως να έχει πραγματοποιηθεί κατά τρόπο αθέμιτο ή τουλάχιστον η εταιρία να γνώριζε ή να όφειλε να γνωρίζει την παράβαση του δικαίου του ανταγωνισμού κατά την πραγματοποίηση του εταιρικού μετασχηματισμού;

Προσφυγή της 22ας Δεκεμβρίου 2017 — Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας

(Υπόθεση C-729/17)

(2018/C 083/22)

Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική

Διάδικοι

Προσφεύγουσα: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εκπρόσωποι: E. Τσερέπα-Lacombe, H. Støvlbæk)

Καθής: Ελληνική Δημοκρατία

Αιτήματα:

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αιτείται από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι:

- Περιορίζοντας τη νομική μορφή των φορέων κατάρτισης διαμεσολαβητών σε μη κερδοσκοπικές εταιρείες, που πρέπει να αποτελούνται από έναν τουλάχιστον δικηγорικό σύλλογο και ένα τουλάχιστον επιμελητήριο στην Ελλάδα, όπως ορίζει ο νόμος 3898/2010 και το προεδρικό διάταγμα 123/2011 η Ελλάδα παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του άρθρου 49 της ΣΛΕΕ και του άρθρου 15 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) και παράγραφος 3 της οδηγίας 2006/123/ΕΚ ⁽¹⁾.
- Υποβάλλοντας τη διαδικασία αναγνώρισης των ακαδημαϊκών προσόντων στις προϋποθέσεις επιβολής πρόσθετων απαιτήσεων σχετικά με το περιεχόμενο των πιστοποιητικών, και επιβολής αντισταθμιστικών μέτρων χωρίς προηγούμενη αξιολόγηση των ουσιωδών διαφορών και διατηρώντας σε ισχύ διατάξεις που εισάγουν δυσμενείς διακρίσεις υποχρεώνοντας τους αιτούντες διαπίστευσης της ιδιότητας του διαμεσολαβητή που κατέχουν τίτλους διαπίστευσης αποκτηθέντες στην αλλοδαπή ή από αναγνωρισμένου κύρους φορέα κατάρτισης αλλοδαπής προέλευσης κατόπιν εκπαίδευσης παρασχεθείσας στην Ελλάδα, να διαθέτουν εμπειρία 3 τουλάχιστον συμμετοχών σε διαδικασία διαμεσολάβησης, η Ελλάδα παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει σύμφωνα με το άρθρο 49 της ΣΛΕΕ, καθώς και σύμφωνα με τα άρθρα 13, 14 και 50 παράγραφος 1, και σύμφωνα με το παράρτημα VII της οδηγίας 2005/36/ΕΚ ⁽²⁾.
- Να καταδικάσει την Ελληνική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Ισχυρισμοί και κύρια επιχειρήματα**1. Παραβίαση του δικαιώματος ελεύθερης εγκατάστασης που διασφαλίζεται από το άρθρο 49 της ΣΛΕΕ και το άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχεία β και γ) της οδηγίας 2006/123/ΕΚ για τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά.**

Το άρθρο 5 παράγραφος 1 του νόμου 3898/2010 καθώς και το σχετικό προεδρικό διάταγμα Δ. 123/2011 ορίζουν ότι οι εταιρείες παροχής κατάρτισης διαμεσολαβητών πρέπει να έχουν αποκλειστικά την νομική μορφή μη κερδοσκοπικών εταιρειών που να αποτελούνται από τουλάχιστον έναν δικηγорικό σύλλογο και ένα από τα εμπορικά επιμελητήρια της Ελλάδας και να λειτουργούν κατόπιν χορήγησης αδειας από την αρχή που αναφέρεται στο άρθρο 7 του νόμου αυτού.

Οι περιορισμοί αυτοί καλύπτουν τόσο τους φορείς που επιθυμούν να εγκατασταθούν για πρώτη φορά στην Ελλάδα όσο και αυτούς που επιθυμούν τη δευτερεύουσα εγκατάστασή τους υπό μορφή θυγατρικής.

Δεν επιτρέπεται σε κανένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο εκτός από τους δικηγорικούς συλλόγους και τα επιμελητήρια να ιδρύσει φορέα κατάρτισης για την εκπαίδευση διαμεσολαβητών που να δύνανται, βάσει της εκπαίδευσης αυτής, να συμμετέχουν στην εξέταση για την πιστοποίηση της ιδιότητας του διαμεσολαβητή στην Ελλάδα εάν δεν συμβληθεί με δικηγорικό σύλλογο και επιμελητήριο της χώρας.

Επίσης αποκλείεται ουσιαστικά κάθε φορέας του οποίου η τρέχουσα νομική μορφή δεν είναι μη κερδοσκοπική από τη δυνατότητα να προσφέρει έναντι καταβολής διδάκτρων, την εκπαίδευση υποψηφίων διαμεσολαβητών δυνάμενων, βάσει της εκπαίδευσης αυτής να συμμετέχουν στην εξέταση για την πιστοποίηση της ιδιότητας του διαμεσολαβητή στην Ελλάδα.

Τέλος, κάθε φορέας κατάρτισης προέλευσης άλλου κράτους μέλους που ενδιαφέρεται να προσφέρει την εν λόγω υπηρεσία έναντι καταβολής διδάκτρων από τους σπουδαστές που εγγράφονται σε προγράμματα κατάρτισης διαμεσολαβητή αποκλείεται ουσιαστικά από το να εισέλθει στην ελληνική αγορά και να δημιουργήσει δευτερεύουσα εγκατάσταση υπό μορφή θυγατρικής, εάν η τρέχουσα νομική μορφή του δεν είναι μη κερδοσκοπική και η επιλογή του για θυγατρική δεν περιορίζεται σε μη κερδοσκοπικές οντότητες.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι τα ανωτέρω εισάγουν περιορισμό στο δικαίωμα εγκατάστασης όπως ορίζεται από το άρθρο 49 της ΣΛΕΕ και όπως ορίζεται από το άρθρο 15 παράγραφος 2 στοιχεία β) και γ) της οδηγίας 2006/123/ΕΚ για την εσωτερική αγορά.

Ο περιορισμός αυτός δεν εμπίπτει στην εξαίρεση του άρθρου 51 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ διότι η παροχή υπηρεσιών κατάρτισης διαμεσολαβητών δεν αποτελεί δραστηριότητα που συνδέεται με το κράτος, την άσκηση δημόσιας εξουσίας και δη την «απονομή της δικαιοσύνης». Εξ άλλου δεν ευρίσκει δικαιολογητικό έρεισμα στο συμφέρον διαφυλάξεως της ποιότητας των υπηρεσιών η οποία ουδόλως τελεί σε άμεση σχέση με τον περιορισμό στην νομική μορφή των φορέων κατάρτισης και την κατοχή εταιρικού κεφαλαίου.

2. Παραβίαση της οδηγίας 2005/36/EK και του άρθρου 49 της ΣΛΕΕ περί ελευθερίας εγκατάστασης.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι η απαίτηση της παραγράφου 2 του κεφαλαίου Α του μόνου άρθρου της υπουργικής απόφασης αριθ. 109088/12.12.2011 σύμφωνα με την οποία το πιστοποιητικό κατάρτισης του διαμεσολαβητή πρέπει να βεβαιώνει τις μεθόδους διδασκαλίας, τον αριθμό των συμμετεχόντων, τον αριθμό και τα προσόντα των εκπαιδευτών, τη διαδικασία εξέτασης και αξιολόγησης των υποψηφίων και τον τρόπο κατοχύρωσης του αδιάβλητου χαρακτήρα της εν λόγω διαδικασίας, υπερβαίνουν αυτά που μπορεί να απαιτούνται για την εκτίμηση του επιπέδου γνώσεων και επαγγελματικών προσόντων τα οποία ο κάτοχος τεκμαίρεται ότι κατέχει και δεν επιτρέπουν την ορθή εκτίμηση του ζητήματος εάν η εκπαίδευση του ενδιαφερομένου αφορά τομείς γνώσεων ουσιαστικά διαφορετικών από αυτούς που καλύπτονται από τον απαιτούμενο τίτλο εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Για τους λόγους αυτούς η ανωτέρω διάταξη αντιβαίνει στα άρθρα 13, 14, 50 και στο παράρτημα VII της οδηγίας 2005/36/EK.

Εξάλλου η παράγραφος 5 του κεφαλαίου Α της ανωτέρω υπουργικής απόφασης επιβάλλει στους αλλοδαπούς διαμεσολαβητές με πλήρη επαγγελματικά προσόντα να αποδείξουν ότι διαθέτουν επιπλέον εμπειρία 3 τουλάχιστον συμμετοχών σε διαδικασία διαμεσολαβητή πριν να αναγνωριστούν τα προσόντα τους στην Ελλάδα ενώ η απαίτηση αυτή δεν επιβάλλεται στους διαμεσολαβητές που αποκτούν την επαγγελματική τους κατάρτιση στην Ελλάδα. Ως εκ τούτου η ανωτέρω διάταξη αντιβαίνει στο άρθρο 13 της οδηγίας 2005/36/EK, το οποίο προβλέπει ότι η αρμόδια αρχή του κράτους μέλους υποδοχής παρέχει τη δυνατότητα πρόσβασης στο επάγγελμα υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν για τους υπηκόους του σε αιτούντες που έχουν λάβει πιστοποίηση σε άλλο κράτος μέλος και παραβιάζει την αρχή της απαγόρευσης των διακρίσεων όπως προβλέπεται στο άρθρο 49 της ΣΛΕΕ.

(¹) Οδηγία 2006/123/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2006, σχετικά με τις υπηρεσίες στην εσωτερική αγορά. (ΕΕ 2006 L 376, σ. 36).

(²) Οδηγία 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων. (ΕΕ 2005 L 255, σ. 22).

Αναίρεση που άσκησε στις 5 Ιανουαρίου 2018 ο MS κατά της διατάξεως την οποία εξέδωσε το Γενικό Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) στις 31 Μαΐου 2017 στην υπόθεση T-17/16, MS κατά Επιτροπής

(Υπόθεση C-19/18 P)

(2018/C 083/23)

Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική

Διάδικοι

Ανααιρεσίων: MS (εκπρόσωπος: L. Levi, δικηγόρος)

Αντίδικος κατ' αναίρεση: Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Αιτήματα

Ο ανααιρεσίων ζητεί από το Δικαστήριο:

- να αναρέσει τη διάταξη του Γενικού Δικαστηρίου της 31ης Μαΐου 2017 στην υπόθεση T-17/16·
- συνακολούθως, να αναπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προκειμένου αυτό να αποφανθεί επί της ουσίας της ασκηθείσας ενώπιόν του προσφυγής ή, εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι η υπόθεση είναι ώριμη προς εκδίκαση, να δεχθεί τα αιτήματα που ο νυν ανααιρεσίων προέβαλε πρωτοδικώς και, ως εκ τούτου,
- να αναγνωρίσει την εξωσυμβατική ευθύνη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βάσει των άρθρων 268 και 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ·
- να διατάξει την προσκόμιση των εγγράφων που η Επιτροπή έχει χαρακτηρίσει ως εμπιστευτικά και τα οποία συνιστούν το αναγκαίο έρεισμα της αποφάσεως αποπομπής·
- να διατάξει την ικανοποίηση της απορρέουσας από την υπαίτια συμπεριφορά της Επιτροπής ηθικής βλάβης του, την οποία κατά δίκαιη και εύλογη κρίση αποτιμά σε 20.000 ευρώ·
- να υποχρεώσει την Επιτροπή να δημοσιεύσει επιστολή συγγνώμης προς τον ανααιρεσίωντα και να τον επανεντάξει στο δίκτυο Team Europe·